

UNIVERSITETI I EVROPËS JUGLINDORE
УНИВЕРЗИТЕТ НА ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА
SOUTH EAST EUROPEAN UNIVERSITY

Study program

Управување и менаџмент во јавниот сектор (2021/2022)

Факултет	Современи Општествени Науки
Циклус на студии	Втор циклус (Постдипломски)
ЕКТС	120
Код	GMPS120
Титула	Магистер по управување и менаџмент во јавниот сектор
Архивски број на акредитација [120]	03-1049/1
Архивски број на акредитација []	
Решение за почеток со работа	
Датум на акредитација	29.03.2021

Опис на програмата

Студиската програма Управување и менаџмент во јавниот сектор има мултидисциплинарен пристап кон главните елементи на студирање во областа на управувањето и јавниот менаџмент, менаџирањето, правото и во областа на социоекономските науки. Во рамките на програмата се опишуваат и се идентификуваат основните концепти, начелата, на управувањето, административните и законските процеси, теориите во јавната администрација, како што се оние поврзани со човечкото и институционалното однесување, процесот на јавните политики, економијата во јавниот сектор и менаџирањето во јавниот сектор.

Кариера

Преку студиската програма студентите се подготвуваат за:

- Управување и менаџирање во организационите системи во јавниот сектор;
- Примена на професионални знаења во исполнувањето за менаџирање со процеси, човечки ресурси, буџети во институциите во јавниот сектор, невладиниот сектор и во приватните организации;
- Да развијат критичко мислење за бирократскиот модел и да поттикнат и да изградат капацитети за апликација на принципите на новиот јавен менаџмент во институциите во јавниот сектор;
- Да развијат компетенции за менаџирање на проектниот циклус, со посебен осврт на менаџирање засновано врз резултати и аплицирање на принципите на добро управување;
- Да бидат оспособени аналитички да ја развијат улогата на државата и јавната администрација во последниве децении во Република Северна Македонија и во државите во регионот;
- Да ги распознаваат современите трендови и дејствувања во државата во јавните институции и јавното менаџирање во земјите во развој и во развиените земји.
- Да можат да преземаат иницијатива за идентификување и за адресирање на потребите за учење за државните институции и јавната администрација;

- Компетенции вештини за стратешко планирање, акциони планови, пишување на апликации за предлог проекти, евалуација на проектите;
- Компетенции и вештини за стратешко планирање во јавниот сектор;

Резултати од учењето

Знаење и разбирање

Има мултидисциплинарни знаења и разбирање на главните елементи на студирање во областа на јавната администрација и менаџирањето, правото, социоекономските науки;

Ги опишува и ги идентификува основните концепти, начелата, административните и законските процеси, теориите во јавната администрација, како што се оние поврзани со човечкото и институционално однесување, процесот на јавните политики, економијата во јавниот сектор и менаџирањето на јавните и невладините организации;

Ги разбира различните системи на јавната администрација - државната администрација, јавното менаџирање и интеракцијата на политичките институции и процеси, владините и административни политики;

Има знаења за процесите на интеграција во Европската унија од јавната и државната администрација и за институционалните аспекти.

Примена на знаењето и разбирањето

Да ги применува сознанијата кои се однесуваат на комплексната работа на државата и јавната администрација и да применува соодветни правила и процедури;

Да работи како државен службеник и административен службеник во нормативно и административни работи

Да менаџира институции од Јавен и невладин сектор;

Може да демонстрира способност да подготвува административни документи, да помага во планирањето и координацијата на меѓуинституционалната работа, архивирањето, регистрацијата на управни предмети преку употреба на информацискиот систем;

Аплицира на финансискиот јавен менаџмент;

Пишување на проекти и евалуација на проекти во јавен сектор и невладин сектор;

Да применува професионални знаења во исполнувањето на работните задачи во институциите на државата и на јавната администрација, во приватните организации и граѓанскиот сектор.

Способност за проценка

Има способност да размислува критички и активно да се вклучува во тековните политичките прашања на централно и на локално ниво;

Квалитативна анализа на процесот на јавни проекти;

Оценување на влијанието на проектите врз заедницата;

Проценка проекти во невладиниот сектор;

Ги разликува различните феномени поврзани со политичката култура на одредена заедница;

Критички споредува политичките тенденции во општеството и државата и го цени нивното влијание врз евроинтеграциските процеси во земјата.

Комуникациски вештини

Во состојба е да учествува во дебата, посредување и преговори, обезбедувајќи аргументирана анализа за политичкиот

дискурс;

Поседува кохерентна способност за пишување на административни акти, предлог проекти, анализи, концепт папер;

Покажува способност за професионална комуникација со повеќемина во тимска атмосфера и преку инклузивен пристап.

Вештини на учење

Може да дефинира и да ја утврди улогата на политиката за општество базирано на знаења;

Може да преземе иницијатива за идентификување на интересите на групи и државни институции во рамките на процесот на јавни политики;

Има вештини да спроведе доживотно учење и самоедукација во областа на политички науки;

Способен е да ги обучува граѓаните за институциите во јавниот сектор и за демократското општество како и за невладиниот сектор.

Листа на предмети

Семестар 1

- [EMDP-02] [6.0 ЕКТС] **Современи политички системи**
- [CM133] [6.0 ЕКТС] **Иновативен јавен менаџмент**
- [CM134] [6.0 ЕКТС] **Добро управување и општествена одговорност**
- [6.0 ЕКТС] **Општ изборен**
- [6.0 ЕКТС] **Изборен стручен**

Семестар 2

- [CM135] [6.0 ЕКТС] **Менаџирање на човечки ресурси во јавен и невладин сектор**
- [EMPS1034] [6.0 ЕКТС] **Одржлив развој**
- [CM138] [6.0 ЕКТС] **Современи проблеми во јавните политики**
- [6.0 ЕКТС] **Општ изборен**
- [6.0 ЕКТС] **Изборен стручен**

Семестар 3

- [MCDP1010] [6.0 ЕКТС] **Методологија на истражување**
- [CM136] [6.0 ЕКТС] **Современи теори и концепти на управување**
- [MCPA2020] [6.0 ЕКТС] **Јавен финансиски менаџмент**
- [CM137] [6.0 ЕКТС] **Напредено стратешко планирање**
- [6.0 ЕКТС] **Општ изборен**

Семестар 4

- [MCPA4010] [30.0 ЕКТС] **Магистерски труд**

Description of courses

Задолжителни предмети

- **Современи политички системи**

Цели на предметот: - Студентите да се запознаат со политичките системи од аспект на нивниот поим, специфичности и историски развој. - Студентите да стекнат основни знаења за главните теории и концепции за политичките системи. - Студентите да се запознаат со основните пристапи во однос на класификацијата на политичките системи. - Студентите да се оспособат да ги распознаат спецификите на одделни политички системи.

- **Иновативен јавен менаџмент**

Целта на предметната програма е студентите да: • се запознаат со појавата, развојот и ширење нови пристапи на менаџирање на институциите во јавниот сектор со посебен осврт на новиот јавен менаџмент; • развиваат нови оперативни методи и постапки за владеење што може да го зголемат капацитетот на општеството да се справи со нови, но и со постојни проблеми; • наоѓаат нови начини да се идентификуваат и да се ангажираат засегнатите страни со цел подобро да се дефинираат и да се идентификуваат проблемите и да се изгради поддршка за наоѓање ефективни решенија.

- **Добро управување и општествена одговорност**

Студентите преку овој предмет: Ќе се запознаат со основните концептите на управување со посебен фокус кон „доброто управување,“ и механизмите на добро управување; Студентите ќе се запознаат детално со најважните принципи на доброто управување: транспарентност, партиципативност, отчетност, ефикасност и ефективност, владеење на правото; Критички ќе се осврнат на постоечките индикатори на мерење на принципите на доброто управување; Ќе можат да аплицираат дизајн на индикатори на мерење на специфичните принципи во конкретна програма, проекти или институција и да ги презентираат на сеопфатен начин истите.

- **Менаџирање на човечки ресурси во јавен и невладин сектор**

Менаџментот со човечките ресурси (МЧР) е важен аспект на организацискиот менаџмент. Овој предмет се фокусира на многукратни изрази на управување со човечките ресурси во јавниот сектор. Преку овој предмет ќе се испитаат теории и практики на МЧР во однос на факторите, демократизацијата на општеството, брзиот развој на технологијата и глобализацијата кои директно имаат влијание врз развојот на МЧР. Воедно се анализира и улогата на МЧР во организации со нагласок на регрутирање, селектирање и тестирање, обука, развивање и компензација на човечките ресурси на организацијата. Исто така значајните активности на МЧР вклучуваат анализирање и опис на работните места. Примената на стратешкото размислување при анализирање на организациските и кадровските предизвици дава конкретни решенија за раководителите во јавниот сектор. Преку предметот студентите се подготвуваат да бидат успешни менаџери со испитување на теориите, практиките и на политиките на модерниот МЧР.

- **Одржлив развој**

Преку овој предмет студентите ќе стекнат и сеопфатни знаења во однос на одржливиот развој како нов концепт на развој кој се наметнува на глобалната сцена, кој може да овозможи опстанок на планетата Земја. Студентите ќе стекнат нови знаења за појавата на концептот на одржливиот развој, значењето и супериорноста на концептот на одржливиот развој, глобалните проблеми на животната средина, разбирање на принципите и димензиите на одржливоста, а притоа ќе бидат во можност да ја осознаат политиката на ЕУ за одржлив развој, начинот на кој РСМ гради политика на одржливост на развојот. Изучувањето на овој предмет ќе придонесе за стекнување продлабочено знаење за одржливиот развој, на меѓународно ниво, на ниво на Европската унија и нејзините земји членки, како и во РСМ.

- **Современи проблеми во јавните политики**

Целта на овој предмет е студентите да добијат сознанија за карактеристиките на менаџментот, основите на менаџментот и за процесот на менаџментот. Во вториот дел ќе се анализира: јавната политика, начинот на нејзиното развивање и имплементирање, различните аналитички приоди во фазите на креирањето и на имплементирањето на јавната политика, техниките на подготовка и извештај и препорака за одредена јавна политика. Преку изучување на содржините на овој предмет, студентите ќе стекнат знаења и вештини кои практично можат да ги применат во нивната идна работна практика како аналитичари. Содржината на предметот е определена на структурирање релативни прашања за поставување на политичката агенда и начинот за донесување одлуки.

- **Методологија на истражување**

Овој предмет е дизајниран за студенти кои се подготвуваат за изработка на магистерска теза. Главните цели на предметот е на студентите да им се нудат алатки за концептуализација на нивната теза во однос на изнаоѓање на истражувачко прашање и создавање на методи за прибирање на податоци преку и квалитативна и квантитативна анализа. Предметот е фокусиран на проблемите на квантитативните методи и техники, како што е статистичката анализа, текстови поврзани со теоријата и тестирање на хипотези. Потоа од значење се и темите за дескриптивна и каузална инференција, лонгитудинални, компаративни истражувања и студија на случај. Напредни информации ќе се нудат за прибирање на податоци работејќи со текст. Целта е анализирање на квалитативни податоци, финално ставање на сите тероетски и практични дејствија во

функција на дизајнирање и пишување на тезата.

- **Современи теори и концепти на управување**

Целта на предметот е да се објаснуваат теориите на менаџирањето на јавниот сектор со фокус на класичните теории на бирократија па се до современите теории во контекст на јавната администрација. Посебно внимание ќе се посвети на организацијата, хиерархијата, авторитетот, координацијата, централизацијата и децентрализацијата, делегирањето и надзорот. Студентите ќе можат да ги препознаваат фундаменталните аспекти на јавниот менаџмент како научна област и како професија со што ќе бидат во состојба да направат анализа на активностите на владата од правна, менаџерска и политичка перспектива.

- **Јавен финансиски менаџмент**

Овој предмет има за цел да им ги претстави на студентите стандардите и практиките во финансиското работење на ГОи, методи на користење на фондови и други соодветни техники за управување со одговорноста во финансиското работење на ГОи и опфаќа преглед и анализа на техничките аспекти на сметководството и подготовката, како и толкување на финансиските извештаи. Концептот на ефикасноста во користењето на ресурсите ги претставува основите на принципите и процедурите и овозможува поставување на рационална рамка за алокација на ресурсите. Предметот овозможува соодветна избалансираност помеѓу теоријата и практиките, преглед на различни студии на случај и дизајниран е така да го побуди интересот на студентите.

- **Напредено стратешко планирање**

Овој предмет го анализира ефективниот начин и современите модели на планирање во јавната администрација. Фокусот на овој предмет е на стратешките управувања во јавниот сектор, каде што ќе го анализираме процесот на стратешко планирање, дефинирање на мисијата на организацијата, проценка на внатрешното и надворешното опкружување на организацијата. Идентификуваме стратешки прашања и стратегии во организацијата, како и учиме како да ги имплементираме и процениме овие планови и стратегии.

- **Магистерски труд**

Овој модул им овозможува на студентите да ги пренесат своите вештини и знаења за истражување и за составување на покомплицираната задача - пишувањето на магистерскиот труд. Модулот е целосно практичен за да ги стекнат потребните знаења, способности, вештини и доверба за да пристапат кон истражување и пишување на тезата. Модулот има единствен повратен резултат - да им овозможи на студентите да ја пишуваат магистерската теза со минимални тешкотии и со максимална ефективност. Сè што е предвидено е во насока на подобрување на техниките на истражување и на стилот на пишување на магистерската теза, водејќи сметка притоа за забраната со служење со недозволените средства како: плагијаторство и повреда на авторските права, кои се забранети со Статутот на УЈИЕ.

Изборни предмети

- **Евалуација на јавни политики: теории, модели и процеси**

По завршување на предметот: Ќе можат да ги опишат клучните елементи и фази на евалуација на јавните политики; Ќе се запознаат со целта, логиката и контекстот во кој се реализираат евалуациите на јавните политики; Ќе можат да ги објаснат современите методи за евалуација на јавните политики; Да се здобијат со компетенции критички да ги анализираат евалуациите на постојните јавни политики; Да можат да дизајнираат и имплементираат евалуација на одредена јавна политика/програма како и да ги презентираат наодите на истата;

- **Етика во јавната администрација**

Цели на предметната програма: - Има знаења и ги разбира семантиката и концептите на етиката, стандардите на однесување, моралното расудување и моралната филозофија. - Развива став за позицијата на моралот во професионалниот живот. - Формира јасни ставови за правата и одговорностите на вработениот во јавната-државната администрација. - Способен е да се соочи со етички проблематични ситуации. - Има чувство за карактерот кој се бара во професијата на администраторот. - Запознаен е со литературата за етиката во сферата на јавната администрација. - Подготвен е да употребува комуникативни алатки и да ги почитува етичките стандарди во работата со државните институции и јавните актери.

- **Глобализација**

- Ќе имаат подлабоко концептуалното разбирање на глобализацијата како феномен кој го изедначува светот

(Фридман). - Имаат визија за себеси и за општеството во услови на глобализација. - Способни се да дебатираат на интелегентен начин глобализацијата во различни димензии: економска, политичка, културна и социопросторна. - Способни се да ја идентификуваат позадината на глобализацијата и проблематичните рефлексии (на пример антиглобализација). - Спремни се споредат различни перспективи на глобализацијата и на нејзините влијанија национално, регионално и меѓународно. - Ќе бидат во можност да развијат структурирана студија на „производ“ или (епо)феномен на глобализацијата.

- **Циклус на менаџирање на проекти: напреден предмет**

По успешното завршување на наставата, студентите треба да бидат способни: - Да ги планираат активностите неопходни за реализација на проектот, да ја идентификуваат нивната меѓузависност во поглед на времетраењето и трошоците. - Да ги подготвуваат потребните извештаи и да ја реализираат целокупната потребна комуникација меѓу проектот и клиентот, како и меѓу членовите на тимот и другите стејхолдери. - Да го структурираат проектот со своите составни активности. - Да изработат гантаграм и мрежен дијаграм на проектот и да го утврдат најкраткото време за реализација на проектот. - Да користат софтвер МС Проект како алатка во процесот на планирање, имплементација и при надзор врз проектот. - Да го дефинираат проектот, да ги идентификуваат неговиот обем и неговите цели, како и да развијат проектна спецификација.

- **Социјална психологија**

По завршување на програмата студентите: - можат да ги објаснат моделите на социјалната психологија; - анализираат разните начини на примената на социјалната психологија; - анализираат како моделите на социјалната психологија се поврзани со перцепцијата;

- **Меѓународни организации: управување и функции**

Во рамките овој предмет се опфатени теоретски прашања во однос на меѓународните институции на универзално и регионално ниво, нивниот историски развој, улогата, функциите и надлежностите. Посебно внимание се посветува на прашањето на нивната улога во решавање на колективните прашања и проблеми во глобалната политика. Фокусот е на нивната улога во сферата на мирот и безбедноста, економскиот развој, правата на човекот, демократијата и владеењето на правото. Фокусот е ставен на главните тела воспоставени во рамките на институциите, задолжени за реализирање на поставените цели.

- **Теории и практики на меѓународно управување**

Целта на предметот е студентите да го согледаат критичкиот преглед на главните процеси во системот на глобалното управување. Фокусиран е на анализа на основните теории на глобалното управување. Студентите ќе имаат можност критички да ја испитаат конвенционалната мудрост и критички да го разберат глобалното владеење - и во теорија и во практика.

- **Политика на Европа и Европска унија**

Целта на овој предмет е да се запознаат студентите со комплексноста и со развојот на европската интеграција, а со самото тоа и со развојот на: институциите (политички и правни), нивната природа и посебностите, легислативата и политиките. Воедно, основната цел е запознавање на студентите со главните теоретски толкувања на развојот на Европската унија и согледување на сегашните и можни идни предизвици со кои ЕУ се соочува, пред сè, во однос на нејзините институции, политики и право.

- **Уставно право-напреден предмет**

Цел на предметната програма по уставно право е да им овозможи на студентите да се стекнат со продлабочени знаења од областа на уставното право како гранка на правото и како научна дисциплина и со специфични вештини за примена на ова знаење во практиката. За остварување на овие цели предметната програма ќе ги обработи теоретските аспекти на уставното право, а потоа ќе се фокусира на нивната практична примена. Со усвојувањето на сознанијата на оваа предметна програма, студентите ќе можат: - да го разберат поимот и содржината на уставното правоч - да ги разберат изворите на уставното правоч - да разликуваат уставно право како гранка на правото и уставно право како научна дисциплина - да ги разберат моделите на организација на власта и да можат да го определат типот на организација на власт во Република Северна Македонија - да ги осознаат предизвиците во регулирањето и спроведувањето на уставните одредби за човековите правач - да се оспособат за анализа на уставните норми во Република Северна Македонија - да добијат продлабочени сознанија за уставниот систем на Република Македонија аналитички и критички да ги согледаат уставно-правните проблеми кои се јавуваат во праксата.

- **Менаџмент на социјален сектор**

Предметот ќе се осврне на концептите и алатките кои се однесуваат на управувањето со општествените организации, како и концептот на колективно влијание. Предметот има за цел да ги изложи студентите на

перспектива на управување која претставува алтернатива на традиционалните пристапи за управување со општествени организации - пристап за социјално управување кој се заснова на единствениот концепт на професионалната улога.

- **Граѓанско општество и развојни политики**

Предметот се фокусира на запознавање со теориите на настанокот на граѓанското општество, дефинирање на просторот кој го зафаќа граѓанското општество, клучните актери, интеракциите со другите сектори во државата, улогата и структурата на граѓанскиот сектор, начините на работа, карактеристиките на граѓанското општество во РСМ и во регионот, стратегиите за негова одржливост, како и начините за влијание врз политиките и демократските процеси. Во делот на развој, овој предмет ќе обезбеди претставување на клучните развојни концепти, теории и пристапи, како и на предизвиците кои осиромашувањето и назадувањето во развојот ги наметнува на оние кои работат во донаторските агенции, државните развојни агенции ГОи, фондации и истражувачки институти.

- **Вештини за менаџирање со канцелариски работи**

Студентите треба да совладуваат основни знаења во врска со ефикасно организирање и функционирање на канцелариското работење во државните органи, локалните органи и во разни институции и претпријатија. Цел на изучувањето на овој предмет е студентите да бидат подготвени на потребно ниво за да можат да ги завршат обврските целосно на ефикасен и одговорен начин. Добиените и стекнатите знаења по овој предмет ќе им го олеснат на студентите совладувањето на нивните работни задачи во јавната администрација после.

- **Политички партии, избори и изборни модели**

Преку предметот студентите треба да стекнат општи познавања околу општествените движења и промени. Станува збор за предмет во кој се обработуваат некои основни општествени движења, почнувајќи од оние со кои сите ние се соочуваме како граѓани и академски работници. На студентите им се става на располагање цел спектар на литература од домашни и странски автори со што ќе се овозможи проширување и развој на нивните знаења од областа на темите кои се предмет на анализа. Како цели на овој предмет може да се истакнат следните: - Да се иницира и развие критичкото размислување во рамки на групата. - Студентите да се оспособат стекнатите информации да ги искористат за давање оценки и конструирање аргументи. - Да се развијат комуникациските способности на студентите. - Студентите да разберат како се одвиваат политичките движења во разните земји низ светот и врз таа основа да создадат критички стојалишта околу политичките движења во РСМ. - Студентите да ги разберат темите кои се обработуваат во рамките на политичките науки. - Студентите да се оспособат да прават разлика меѓу демократијата и недемократските политички системи. - Студентите да ги стекнат потребните аналитички способности за да ги разберат и да ги проценат политичките движења и феномени во земјава и надвор од неа. - Студентите што е можно подобро да ги сфатат научните техники на работа со посебен осврт на компаративната метода и др.

- **Социјална и трудова економија**

Овој предмет се фокусира на економијата на пазарот на трудот. Ги покрива детерминантите на побарувачката и понудата на пазарот на трудот, детерминантите на плата, разликите во платите помеѓу групите, инвестициите во човечкиот капитал, вработеноста и невработеноста. Целта е да се работи со студии на случај на пазарот на трудот за земјите во транзиција. Преку предавањата и вежбите студентите ќе се запознаат со главните области на пазарот на трудот и преку овој предмет да се обезбеди основа за оригинални истражувања во оваа област.

- **Политички проблеми на ЕУ-интеграции**

Целта на предметот е да ја продлабочиме знаење за интеграција во Европа како политички проблем. Таа заминува од класична дебата за движечките сили на европска интеграција и демократски дефицит на ЕУ. Предметот се осврнува на голем број клучни контроверзи во истражување на ЕУ. Овој предмет ги опфаќа три главни теми: - Прво, теории на европската интеграција и наднационални Владеење: Како европската интеграција може да се опише и објасни? Како е интеграција се користи за понатамошна економска и политичка соработка, и како ЕУ работи да се промовира како главен играч на светската сцена? - Второ, проблемите на демократијата и легитимитет во ЕУ: Како демократски и легитимни е во ЕУ, како политички систем? Дали е тоа можно и пожелно да се демократизира ЕУ? Што можни решенија при рака за исполнување на ЕЕС актуелните предизвици? - Трето, како ЕУ работи како претставнички политички систем? Кои канали за претставување и учество постојат на ниво на ЕУ? Дали има некои разлики меѓу ЕУ и земјите-членки во врска со ова?

